C/2024/668

12.1.2024.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2023. gada 24. novembris)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Savienības darba tirgus statistiku par uzņēmumiem un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 530/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 450/2003 un (EK) Nr. 453/2008

(CON/2023/38)

(C/2024/668)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2023. gada 12. oktobrī saņēma Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Savienības darba tirgus statistiku par uzņēmumiem un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 530/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 450/2003 un (EK) Nr. 453/2008 ([1]) (turpmāk – "ierosinātā regula").

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātajā regulā iekļauti noteikumi, kas skar ECB uzdevumus attiecībā uz statistiskās informācijas vākšanu un tādu noteikumu un prakses saskaņošanas veicināšanu, kas reglamentē statistikas vākšanu, apkopošanu un izplatīšanu tās kompetences jomās saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – "ECBS Statūti") 5. pantu. ECB Padome šo atzinumu pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

ECB vajadzīga informācija par brīvo darbvietu īpatsvaru, darbaspēka izmaksu līmeni un sastāvu, kā arī izpeļņas struktūru un sadalījumu, lai novērtētu tautsaimniecības attīstību dalībvalstīs saistībā ar vienotu Eiropas monetāro politiku un Eiropas Centrālo banku sistēmas galveno mērķi uzturēt cenu stabilitāti ([2]). Savlaicīga informācija par darba tirgus apstākļiem un darba samaksas dinamiku ir būtiska, lai novērtētu pamatā esošo inflācijas spiedienu un informētu monetārās politikas lēmumu pieņemšanu. Brīvo darbvietu statistika un darbaspēka izmaksu indekss iekļauti Galvenajos Eiropas ekonomiskajos rādītājos ([3]), piešķirot tiem nozīmīgu vietu oficiālajā tautsaimniecības statistikā, ko izmanto monetārās un ekonomiskās politikas monitorēšanai. ECB atbalsta ierosinājumu aizstāt spēkā esošos darba tirgus statistikas tiesību aktus ([4]), ar vienotu regulu, kas aptver visu darba tirgus statistiku par uzņēmumiem (turpmāk – "DTU statistika") ([5]). Ierosinātie uzlabojumi DTU statistikas tvērumā no 2026. gada bagātinātu šo statistiku un padarītu to lietderīgāku ECB veiktajā monitorēšanā, novērtēšanā un prognozēšanā un tādējādi monetārās politikas lēmumu sagatavošanā. Atzinīgi vērtējama arī pārskatu sniegšana par darbaspēka izmaksu indeksa agrīnām aplēsēm ([6]) no 2026. gada, jo tas ļautu šim rādītājam piešķirt lielāku nozīmi, analizējot un novērtējot izmaksu spiedienu, kura cēlonis var būt darbaspēka izmaksu izmaiņas.

([1]) COM(2023) 459 final.
([2]) Līguma 127. panta 1. punkta pirmais teikums. Arī Līguma 127. panta 1. punkta otrais teikums nosaka, ka Eurosistēma atbalsta Savienības vispārējo ekonomisko politiku, lai palīdzētu sasniegt Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā noteiktos Savienības mērķus.
([3]) COM (2002) 661 final.
([4]) Padomes Regula (EK) Nr. 530/1999 (1999. gada 9. marts) par strukturālo statistiku attiecībā uz izpeļņu un darbaspēka izmaksām (OV L 63, 12.3.1999., 6. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 450/2003 (2003. gada 27. februāris) par darbaspēka izmaksu indeksu (OV L 69, 13.3.2003., 1. lpp.); un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 453/2008 (2008. gada 23. aprīlis) attiecībā uz ceturkšņa statistiku par brīvajām darbvietām Kopienā (OV L 145, 4.6.2008., 234. lpp.).
([5]) Ierosinātās regulas 1. pants.
([6]) Ierosinātās regulas 5. pants un pielikums.

2. **Īpaši apsvērumi**

2.1. *Jaunās pārskatu sniegšanas tvērums un kvalitāte*

Ierosinātā publiskā sektora un mazo uzņēmumu iekļaušana ([7]) datu avotos, ko izmanto DTU statistikas apkopošanai, ievērojami uzlabotu attiecīgās DTU statistikas tvērumu un reprezentativitāti. Tas arī uzlabotu datu vākšanas saskaņotību un tādējādi ļautu uzlabot brīvo darbvietu statistikas un darbaspēka izmaksu indeksa attīstības salīdzinājumu valstu griezumā. ECB iesaka ierosinātajā regulā skaidri noteikt prasību ([8]) sniegt informāciju, kas ļauj izprast metodikas vai pārskata sniedzēju izlases kopas izmaiņu ietekmi (piem., atbilstošs retrospektīvo datu apjoms, kas var būt balstīts uz aplēsēm, netiešajiem avotiem un citiem datu avotiem ([9])). Pēc tam Komisijai īstenošanas aktā būtu jāprecizē informācija par šādiem datiem līdztekus citām datu prasībām ([10]).

2.2. *Pārskatu sniegšanas savlaicīgums*

Ierosinātais noteikums par darbaspēka izmaksu indeksa agrīnām aplēsēm būtu būtisks pašreizējā pārskatu sniegšanas režīma uzlabojums. Uzlabots šo aplēšu savlaicīgums ir īpaši svarīgs, jo nav saskaņotu ikmēneša rādītāju par darba samaksas dinamiku visās dalībvalstīs. Ceturkšņa informācija par darbinieku atalgojumu, kas publicēta EKS 2010 nacionālajos kontos ([11]), ļauj novērtēt darba samaksas dinamiku tikai ar lielu kavēšanos. Tādējādi darbaspēka izmaksu indeksa sākotnējo aplēšu publiskošana būtu pirmā pieejamā informācija par ceturkšņa darba samaksas dinamiku. Būtu vēlami turpmāki uzlabojumi attiecībā uz izpeļņas apsekojuma struktūras datu nosūtīšanas datumiem, pārsniedzot pašlaik ierosinātās salīdzinoši pieticīgās izmaiņas.

2.3. *Statistiskās vienības definīcija*

Lai pēc iespējas panāktu saskaņotu statistisko apstrādi, ECB uzskata, ka statistiskās vienības ([12]) definīcija ir būtiska Eiropas statistikas, piem., DTU statistikas, sagatavošanā. Lai izvairītos no pārklāšanās un trūkstošiem elementiem, jo īpaši gadījumos, kuros uzņēmumiem ([13]) ir vietējās vienības ([14]) vairāk nekā vienā dalībvalstī, ir svarīgi, lai būtu ieviesta konkrēta kārtība datu vākšanai no uzņēmumiem vai vietējām vienībām.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments angļu valodā ir pieejams *EUR-Lex*.

Frankfurtē pie Mainas, 2023. gada 24. novembrī.

ECB prezidente
Christine LAGARDE

([7]) Ierosinātās regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punkts un c) apakšpunkta i) punkts, kā arī 6. panta 2. punkts.
([8]) Jo īpaši ierosinātās regulas 8. panta 2. punkts.
([9]) Ierosinātās regulas 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts.
([10]) Ierosinātās regulas 4. panta 7. punkts.
([11]) Saskaņā ar A pielikuma 4. nodaļas D.1 punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.).
([12]) Kā definēts ierosinātās regulas 2. panta 1) punktā.
([13]) Kā definēts ierosinātās regulas 2. panta 2) punktā.
([14]) Kā definēts ierosinātās regulas 2. panta 3) punktā.